

EU:s nya upphandlingsdirektiv

**Famnas bedömning av möjligheterna att,
utifrån det nya EU-direktivet,
utveckla upphandlingsregelverket med fokus
på tillväxt av idéburen vård och omsorg**

Presentation av Famna

Famna startade sin verksamhet 2004 genom att åtta idéburna organisationer tog ett gemensamt initiativ till att bilda en intresseorganisation för idéburen vård och social omsorg (se www.famna.org för mer information). Idag har Famna ett 50-tal medlemsorganisationer över hela landet med en sammanlagd omsättning på ca 4,5 mdr kronor och runt 6000 anställda. Hela tiden, dygnet runt, året runt, levererar dessa organisationer professionell vård och omsorg. Närmare 90 % av medlemmarnas omsättning utgörs av ersättning för vård- och omsorgstjänster med kommuner och landsting som beställare, tjänster som till allra största del föregåtts av upphandlingar. Famna vill i samverkan med regering och riksdag, departement, myndigheter, landsting och kommuner skapa bättre villkor för den vård och sociala omsorg som bedrivs av idéburna organisationer som återinvesterar vinsten.

Det finns ett allmänpolitiskt intresse för att idéburen vård och social omsorg ska växa. En mångfald utförare, både vad gäller associationsform och inriktning, eftersträvas både från politiker och från allmänheten. Idéburna organisationer står för en mångfald av verksamheter och idéer och är därför helt nödvändiga för en positiv utveckling av vård och omsorg. Det finns också stort förtroende för organisationernas förmåga att bedriva verksamhet med god kvalitet men för att få till stånd en starkare tillväxt krävs insatser.

I syfte att kartlägga och synliggöra de tillväxthinder som idéburen vård och social omsorg har, tar Famna fram en årlig tillväxtrapport. Tillväxtrapporterna visar att det finns stor tillväxtpotential hos dessa organisationer men att det också finns betydande hinder för tillväxt. De två största hindren är upphandlingar och tillgång till utvecklingskapital. När det gäller upphandlingar anger 50 % av medlemmarna som hinder att kraven i anbudsfrågan inte stämmer överens med den verksamhet de bedriver. Kraven i anbudsfrågan förmår inte ta tillvara den kvalitet som erbjuds. Idéburna organisationer bedriver i många fall vård och omsorg som är utformad utifrån de behov som uppmärksammas, vilket gett upphov till innovativa metoder och modeller ofta med en sammanhållen vårdkedja. I grunden är idéburna organisationer icke kommersiella aktörer som ska få utrymme i ett kommersiellt system. Det är angeläget att hitta lösningar så att idéburna organisationer finns med och är konkurrenskraftiga utan att mervärde och innovationsförmåga hämmas. För att nå tillväxt för idéburen vård och omsorg krävs en lagstiftning som är öppen för fler flexibla lösningar än vad som finns idag.

Nya EU-direktiv på upphandlingsområdet

Diskussionen utgår från det klassiska direktivet eftersom det är de bestämmelserna som berör Famnas medlemsorganisationer.

Syftet med det nya direktivet är att införa enklare och flexibla regler och att öka effektiviteten i offentlig upphandling. Angelägna frågor är också att öka användningen av miljörelaterade och sociala mål samt att göra det enklare för små och medelstora företag. Direktivet öppnar upp för större möjligheter för fler mjuka hänsyn, detta utifrån det faktum att kommissionen sett att styrningen idag är för strikt. Det behövs också fler verktyg för att kunna uppnå den diversifierade marknad som efterfrågas.

Från idéburen sektor har vi länge efterfrågat ett flexibla regelverk där också idéburna organisationers värden synliggörs och beaktas vid upphandlingar. Det nya direktivet öppnar upp för flera sådana möjligheter. Det som återstår är att bestämmelserna införlivas i svensk lagstiftning utifrån den intention som EU-kommissionen har om ökad flexibilitet och mer mjuka värden.

Direktivet är omfattande och innehåller flera områden som kommer att beröra idéburna organisationer inom vård och social omsorg. De positiva effekterna av flera förslag i direktivet delar idéburna organisationer med många små och medelstora företag. Här kan nämnas förenklingar, förslag om uppdelning av större kontrakt i mindre delar, att inte ställa alltför hårda krav på ekonomisk och finansiell ställning samt möjligheten att förkasta onormalt låga anbud. Direktivets större öppenhet för dialog är också positivt. I den fortsatta skrivningen nedan tas inte det bredare perspektivet upp utan fokus ligger endast på de artiklar som är av särskilt intresse för idéburna organisationer inom vård och social omsorg.

Artiklar av särskilt intresse

(Texter som är kursiverade är hämtade från direktivet.)

Artikel 4 d, tröskelvärden

1. Detta direktiv ska tillämpas på upphandlingar vars värde exklusive mervärdesskatt beräknas uppgå till minst följande tröskelvärden:
  - a) 5 186 000 EUR för offentliga byggentreprenadkontrakt.
  - b) 134 000 EUR för offentliga varu- och tjänstekontrakt som tilldelas av centrala statliga myndigheter och projekttävlingar som anordnas av sådana myndigheter. Om offentliga varukontrakt tilldelas av upphandlande myndigheter på försvarsområdet ska detta tröskelvärde bara gälla vid kontrakt som avser varor som omfattas av bilaga III.
  - c) 207 000 EUR för offentliga varu- och tjänstekontrakt som tilldelas av upphandlande myndigheter under den centrala nivån och för projekttävlingar som anordnas av sådana myndigheter. Detta tröskelvärde ska också gälla för offentliga varukontrakt som tilldelas av centrala statliga myndigheter på försvarsområdet, om kontrakten avser varor som inte omfattas av bilaga III.
  - d) 750 000 EUR för offentliga tjänstekontrakt för de sociala och andra särskilda tjänster som anges i bilaga XIV.

Många av Famnas medlemmar bedriver en sådan verksamhet som avses under punkt d). Det vill säga verksamhet under 750 000 EUR för offentliga tjänstekontrakt för de sociala och andra särskilda tjänster som anges i bilaga XIV (bilagor ligger sist i detta dokument). Utrymmet under detta tröskelvärde ligger inte under direktivet och är därmed fritt för medlemsstaterna att hantera som man anser bäst. Det är viktigt att inte stänga detta utrymme genom att gå på samma linje som tidigare när det gäller B-tjänster dvs. att allt ska upphandlas. Upphandlingar är som tidigare sagts det största tillväxt-hindret för idéburen vård och social omsorg. Här finns möjlighet att skapa system som stärker idéburna organisationers möjligheter att leverera tjänster eller ingå partnerskap, exempelvis inom områden som inte är att betrakta som tjänster på en marknad såsom hemlöshet, kvinnojourer eller andra behov som uppmärksammas i samhället. Här kan även offentligt idéburet partnerskap (IOP) kunna regleras på ett lämpligt sätt. Idag finns stor osäkerhet när det gäller dessa områden. Kommuner och landsting efterfrågar att kunna anlita idéburna organisationer i större utsträckning men dagens upphandlingsregler omöjliggör flexibla lösningar.

Artikel 5 punkt 10, höjda värden för direktupphandling

Trots vad som sägs i punkterna 8 och 9 får de upphandlande myndigheterna tilldela kontrakt för enskilda delar utan att tillämpa de förfaranden som föreskrivs i detta direktiv, förutsatt att det uppskattade värdet exklusive mervärdesskatt för den berörda delen är lägre än 80 000 EUR för varor eller tjänster eller 1 miljon EUR för byggtreprenader. Det sammanlagda värdet av de delar som därigenom tilldelas utan att tillämpa detta direktiv får dock inte överskrida 20 % av det sammanlagda värdet av alla delar som den föreslagna byggtreprenaden, den föreslagna anskaffningen av likartade varor eller det föreslagna tillhandahållandet av tjänster har delats upp i.

Här har regeringen redan lagt ett förslag på kraftigt höjda direktupphandlingsgränser i en proposition som lämnats till riksdagen. Gränsen föreslås höjas från nuvarande 270 964 kronor till 505 800 kronor för upphandlingar som sker enligt lagen om offentlig upphandling.

Nytt i förslaget är också att den upphandlande myndigheten eller enheten måste anteckna skälen för sina beslut och annat av betydelse vid upphandlingen om upphandlingens värde överstiger 100 000 kronor. Den ska också besluta om riktlinjer för användning av direktupphandling.

Ärendet kommer att beredas i utskottet den 29 april. Debatt och votering i kammaren är planerat till den 28 maj. Därefter kan lagändringarna träda i kraft den 1 juli 2014.

Idéburen vård och social omsorg är mycket positiv till höjda gränser för direktupphandling. Organisationerna utför ofta profilerad och specialiserad vård och omsorg med hela landet som upptagningsområde. Direktupphandling kan i många fall vara den enda möjligheten. Det är också positivt med ordningen om dokumentation för att säkerställa att beloppsgränserna inte nyttjas på fel sätt. Höjd beloppsgräns ökar möjligheterna för kommuner och landsting att köpa tjänster från idéburna organisationer och företag inom vård och omsorg.

Artikel 18 punkt 2, sociala hänsyn

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder för att säkerställa att ekonomiska aktörer vid fullgörande av offentliga kontrakt iakttar tillämpliga miljö-, social- och arbetsrättsliga skyldigheter som fastställts i unionsrätten, nationell rätt, kollektivavtal eller i internationella miljö-, social- och arbetsrättsliga bestämmelser som anges i bilaga X.

Det är mycket glädjande att direktivet på ett mer uttalat sätt tar upp möjligheten att kunna använda upphandling som ett verktyg att uppnå strategiska mål, såsom miljömål eller sociala mål. Kännetecknande för Famnas medlemsorganisationer är att de styr sina verksamheter mot sociala mål. De kommer därmed att kunna öka sin konkurrenskraft om de drivkrafter som verksamheterna har uppmärksammas och värderas positivt.

Det är av stor vikt att det etableras en kriterieverksamhet för sociala hänsyn där idéburen sektor är delaktig. En kriterieverksamhet där sociala hänsyn formas och prövas. Med en sådan kriterieverksamhet på plats, finns sedan ingen anledning att inte ha sociala hänsyn som ett skallkrav vid upphandlingar där de efterfrågade sociala kriterierna har en naturlig anknytning till föremålet för upphandlingen.

Sociala hänsyn är bra för alla, alla vinner på att ta socialt ansvar, företagen den enskilde och samhället i stort.

Artikel 20, reserverade kontrakt

Medlemsstaterna får reservera deltagandet i offentliga upphandlingsförfaranden för skyddade verkstäder och ekonomiska aktörer vars främsta syfte är social och yrkesmässig integration av personer med funktionsnedsättning eller missgynnade personer, eller föreskriva att kontrakten ska fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning, förutsatt att minst 30 % av arbetstagarna i sådana verkstäder, ekonomiska aktörer eller program är personer med funktionsnedsättning eller missgynnade arbetstagare.

I skältexterna till direktivet står att läsa följande:

Anställning och sysselsättning bidrar till social integration och är av största vikt när det gäller att garantera lika möjligheter för alla. I detta sammanhang kan skyddade verkstäder spela en väsentlig roll. Detsamma gäller för andra sociala företag vars främsta syfte är att stödja social och yrkesmässig integration eller återintegration av personer med funktionsnedsättning och missgynnade personer, såsom arbetslösa, missgynnade minoriteter eller på annat sätt marginaliserade befolkningsgrupper. Sådana verkstäder eller företag kan emellertid sakna möjlighet att få kontrakt under normala konkurrensförhållanden. Det är därför lämpligt att föreskriva att medlemsstaterna får reservera rätten att delta i tilldelningsförfaranden för offentliga kontrakt eller för vissa delar av dessa för sådana verkstäder eller företag eller föreskriva att kontrakten ska fullgöras inom ramen för program för skyddad anställning.

Famna ställer sig helt bakom detta och menar att det är viktigt att bestämmelserna om reserverade kontrakt införs i svensk lag.

Artikel 33, ramavtal

Det finns egentligen inga nyheter när det gäller ramavtal. De har använts i stor utsträckning under många år och för Famnas medlemmar är ramavtal den huvudsakliga avtalsmodellen. Runt 50 % av omsättningen för Famnas medlemmar utgörs av intäkter från ramavtal. Det som är viktigt att poängtera är att det behöver finnas möjlighet till valfrihet inom ramavtalet. När det gäller vård och behandling måste den enskilde få möjlighet att utifrån de ramavtal som är tecknade få inflytande över vilken utförare som anlitas.

I skältexterna till direktivet står att läsa följande:

De objektiva kriterierna för att avgöra vilken av de ekonomiska aktörer som är parter i ramavtalet som bör utföra en viss uppgift, t.ex. tillhandahålla varor eller tjänster avsedda att användas av fysiska personer, får, för de ramavtal där samtliga villkor fastställs, innefatta de berörda fysiska personernas behov eller val.

Artikel 67, tilldelningskriterier

- 1 Utan att det påverkar tillämpningen av nationell lagstiftning och andra författningar avseende priset på vissa varor eller ersättning för vissa tjänster ska de upphandlande myndigheterna basera tilldelningen av offentliga kontrakt på det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.
- 2 Det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet ur den upphandlande myndighetens synvinkel ska fastställas på grundval av priset eller kostnaden genom en analys av kostnadseffektivitet, exempelvis en analys av livscykelkostnader i enlighet med artikel 68, och får innefatta det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet, vilket ska bedömas på grundval av kriterier såsom kvalitetsaspekter, miljöaspekter och/eller sociala aspekter, som är kopplade till föremålet för det offentliga kontraktet i fråga. Sådana kriterier kan omfatta t.ex.
  - a) kvalitet, inbegripet tekniska fördelar, estetiska och funktionella egenskaper, tillgänglighet, utformning med tanke på samtliga användares behov, sociala, miljömässiga och innovativa egenskaper och handel och villkoren för handel,
  - b) organisation av samt kvalifikationer och erfarenheter hos den personal som utses att verkställa kontraktet, om kvaliteten på den personal som utsetts på ett betydande sätt kan påverka nivån på kontraktets fullgörande, eller
  - c) eftermarknadsservice och tekniskt stöd samt leveransvillkor, såsom leveransdag, leveransprocess och leveranstid eller tid för fullgörandet.
- 3 Kostnadelementet kan också ha formen av ett fast pris eller en fast kostnad där de ekonomiska aktörerna enbart konkurrerar i fråga om kvalitetskriterier.
- 4 Medlemsstaterna får föreskriva att de upphandlande myndigheterna inte får använda enbart priset eller kostnaden som det enda tilldelningskriteriet eller begränsa användningen till vissa kategorier av upphandlande myndigheter eller vissa typer av kontrakt.

I skältexterna står att läsa följande:

Kontraktstilldelningen bör ske på grundval av objektiva kriterier som säkerställer att principerna om öppenhet, icke-diskriminering och likabehandling iakttas, i syfte att säkerställa en objektiv jämförelse av anbudens relativa värden, så att det går att fastställa vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, i verklig konkurrens. Det bör uttryckligen anges att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet bör bedömas utifrån det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet, som alltid bör inbegripa ett pris- eller kostnadselement. Det bör likaså klargöras att en sådan bedömning av det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet också kan göras på grundval av antingen enbart pris eller enbart kostnadseffektivitet. Det är också lämpligt att erinra om att de upphandlande myndigheterna har frihet att bestämma lämpliga kvalitetsnormer genom att använda tekniska specifikationer eller villkor för fullgörande av kontraktet.

För att uppmuntra en större inriktning mot kvalitet i den offentliga upphandlingen bör medlemsstaterna få förbjuda eller begränsa användningen av enbart pris eller enbart kostnad för att bedöma det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet då de anser att detta är lämpligt.

För Famnas medlemmar är denna artikel central. Alltför många kontrakt tilldelas idag utifrån lägsta pris. Vid enbart priskonkurrens är det svårt för Famnas medlemmar att konkurrera. De företag som gynnas av enbart pristilldelning är de stora företagen. De särskilda värden som idéburna organisationer erbjuder tas inte i beaktande när det endast är priset som utgör tilldelningsgrund. Det skrivs mycket både i artikeltexten och även i skältexterna om detta. Helt klart är att EU-kommissionen vill se andra tilldelningskriterier än enbart pris men man vill också lämna öppet för medlemsstaterna att forma sina regelverk. Här är det viktigt att Sverige vid införlivandet i svensk upphandlingslag följer EU-kommissionens intentioner och stimulerar till ökad användning av andra tilldelningskriterier än bara pris. Pris är naturligtvis viktigt men sociala- och miljömässiga kriterier och kvalitetskriterier måste värderas mer. Det är i detta sammanhang även intressant med diskussionen om livscykelkostnader och att i bedömningen ta hänsyn till dessa. Här behövs också ett arbete för att titta på sociala livscykelkostnader.

Artikel 76, Principer för tilldelning av kontrakt, sociala tjänster och andra särskilda tjänster

- 1 Medlemsstaterna ska införa nationella regler för tilldelning av kontrakt som omfattas av detta kapitel för att se till att de upphandlande myndigheterna följer principerna om öppenhet och likabehandling av ekonomiska aktörer. Medlemsstaterna kan själva fastställa vilka förfaranderegler som är tillämpliga så länge dessa regler gör det möjligt för de upphandlande myndigheterna att ta hänsyn till de särskilda egenskaperna för tjänsterna i fråga.*
- 2 Medlemsstaterna ska se till att de upphandlande myndigheterna får beakta behovet av att garantera tjänsternas kvalitet, kontinuitet, åtkomlighet, överkomlighet, tillgänglighet och omfattning, olika användarkategoriernas specifika behov, inklusive missgynnade och utsatta grupperns behov, deltagande och egenansvar för användarna samt innovation. Medlemsstaterna får också föreskriva att valet av tjänsteleverantör ska göras på grundval av det anbud som har det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet med hänsyn till kvalitets- och hållbarhetskriterier för sociala tjänster.*

Artikel 76 reglerar förhållanden för sociala tjänster och andra särskilda tjänster över tröskelvärdet på 750 000 EUR. Frågan om tilldelning av kontrakt för dessa tjänster tas upp särskilt under artikel 76. Här beskrivs i skarp ton behovet av andra kriterier än enbart pris.

Artikel 77, reserverade kontrakt för vissa tjänster

- 1 *Medlemsstaterna får föreskriva att de upphandlande myndigheterna får reservera rätten för en organisation att delta i offentlig upphandling exklusivt för de hälso- och sjukvårdstjänster, sociala tjänster och kulturella tjänster som avses i artikel 74, som omfattas av CPV-koderna 75121000-0, 75.12.2000-7, 75123000-4, 79.62.2000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, från och med 85000000-9 till och med 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.*
- 2 *En organisation som avses i punkt 1 ska uppfylla samtliga följande villkor:*
  - a) *Dess syfte ska vara att fullgöra ett offentligt uppdrag som är kopplat till tillhandahållande av sådana tjänster som avses i punkt 1.*
  - b) *Vinsterna ska återinvesteras för att uppnå organisationens syfte. Vid eventuell vinstutdelning eller omfördelning bör detta ske på grundval av deltagande.*
  - c) *Lednings- och ägarstrukturen i den organisation som fullgör kontraktet ska grundas på personalens ägande eller deltagande, eller ska kräva aktivt deltagande av personal, användare eller berörda parter.*
  - d) *Organisationen får inte ha tilldelats något kontrakt för den berörda tjänsten av den berörda upphandlande myndigheten enligt denna artikel under de senaste tre åren.*
- 3 *Maximal löptid för kontraktet får inte överstiga tre år.*
- 4 *Anbudsinfordran ska innehålla en hänvisning till denna artikel.*
- 5 *Trots vad som sägs i artikel 92 ska kommissionen göra en bedömning av effekterna av denna artikel och rapportera till Europaparlamentet och rådet senast den 18 april 2019.*

Denna artikel tar upp frågan om reserverade kontrakt för vissa tjänster vilka specificeras genom CPV-koder. Flera av Famnas medlemsorganisationer är sådana att de omfattas av denna artikel. Reglerna i artikeln begränsas till att gälla för återinvesteringar där personalens ägande eller deltagande är en förutsättning. Kontrakten är också tidsbegränsade vilket försvårar för en långsiktig relation och inte kan leda till några större investeringar. Hänvisningen till artikel 74 är också komplex. Där tas regler upp för sociala tjänster och andra särskilda tjänster vilka överstiger tröskelvärdet på 750 000 EUR.

Utifrån Famnas medlemsorganisationer ser vi begränsade möjligheter när det gäller praktisk tillämpning av bestämmelserna i denna artikel men för att stärka civilsamhällets entreprenörskap och för att pröva nya innovativa idéer kan reserverade kontrakt enligt denna artikel vara en möjlighet.

TJÄNSTER SOM AVSES I ARTIKEL 74

CPV-kod	Beskrivning
<p>75200000-8, 75231200-6, 75231240-8, 79611000-0, 79622000-0 [Tillhandahållande av hemtjänstpersonal] 79624000-4 [Förmedling av vårdpersonal] och 79625000-1 [Förmedling av läkare]. Från 85000000-9 till 85323000-9, 98133100-5, 98133000-4, 98200000-5, 98500000-8 [Privata hushåll med anställd personal] och 98513000-2 till 98514000-9 [Arbetskrafttjänster för hushåll, Bemanningstjänster för enskilda, Tjänster utförda av kontorspersonal för enskilda, kontorspersonal för enskilda, Tillfällig personal för hushåll och Hemtjänst].</p>	<p>Hälsovård, socialtjänst och närbesläktade tjänster</p>
<p>85321000-5 och 85.32.2000-2, 75000000-6 [Offentlig förvaltning, försvar och socialförsäkringstjänster]. 75121000-0, 75122000-7, 75124000-1, från 79995000-5 till 79995200-7, från 80000000-4 Undervisning och utbildning till 80660000-8, från 92000000-1 till 92700000-8. 79950000-8 [Tjänster för organisering av utställningar, mässor och kongresser], 79951000-5 [Organisering av seminarier], 79952000-2 [Evenemang], 79952100-3 [Anordnande av kulturevenemang], 79953000-9 [Festivalarrangemang], 79954000-6 [Festarrangemang], 79955000-3 [Anordnande av modevisningar], 79956000-0 [Anordnande av mässor och utställningar].</p>	<p>Administration inom socialtjänsten, utbildningsadministration, hälsovårdsförvaltning och administration avseende kultur</p>
<p>75300000-9</p>	<p>Obligatorisk socialförsäkring ⁽¹⁾</p>
<p>75310000-2, 75311000-9, 75.31.200-6, 75313000-3, 75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8, 75340000-1</p>	<p>Bidragstjänster</p>

CPV-kod	Beskrivning
98000000-3, 98120000-0, 98132000-7, 98133110-8 och 98130000-3	Andra samhälleliga och personliga tjänster, inklusive fackföreningstjänster, tjänster utförda av politiska organisationer, tjänster tillhandahållna av ungdomsorganisationer och andra medlemsorganisationstjänster
98131000-0	Tjänster i samband med religionsutövande
55100000-1 till 55410000-7, 55521000-8 till 55521200-0 [55521000-8 Catering för privata hushåll, 55521100-9 Hemkörning av mat, 55521200-0 Måltidsleveranser]. 55520000-1 Catering, 55522000-5 Catering för transportföretag, 55523000-2 Catering för övriga företag eller övriga institutioner, 55524000-9 Skolbespisning, 55510000-8 Matsalstjänster, 55511000-5 Matsalstjänster och övrig kafeteriaverksamhet för särskild kundgrupp, 55512000-2 Drift av matsal, 55523100-3 Servering av skolmåltider.	Hotell- och restaurangtjänster
79100000-5 till 79140000-7, 75231100-5	Juridiska tjänster, i den mån de inte är undantagna enligt artikel 10 d
75100000-7 till 75120000-3, 75123000-4, 75125000-8 till 75131000-3	Övrig statsförvaltning och statliga tjänster
75200000-8 till 75231000-4	Samhällstjänster

CPV-kod	Beskrivning
75231210-9 till 75231230-5, 75240000-0 till 75252000-7, 794300000-7, 98113100-9	Fängelserelaterade tjänster, tjänster för allmän säkerhet och räddningstjänster, i den mån de inte är undantagna enligt artikel 10 h
79700000-1 till 79721000-4 [Undersöknings- och säkerhetstjänster, Säkerhetstjänster, Larmövervakningstjänster, Vaktjänster, Övervakningstjänster, Eftersökning, Uppspårning av försvunna, Patrullering, Utfärdande av id-kort, Utredning och Detektivtjänster] 79722000-1 [Grafologi], 79723000-8 [Avfallsanalys].	Undersöknings- och säkerhetstjänster
98900000-2 [Tjänster tillhandahållna av exterritoriala organisationer och organ] och 98910000-5 [Särskilda tjänster för internationella organisationer och organ].	Internationella tjänster
64000000-6 [Post- och telekommunikationstjänster], 64100000-7 [Post- och budtjänster], 64110000-0 [Postgång], 64111000-7 [Posttjänster för tidningar och tidskrifter], 64112000-4 [Posttjänster för brev], 64113000-1 [Posttjänster för paket], 64114000-8 [Postkassörstjänster], 64115000-5 [Förhyrning av postbox], 64116000-2 [Poste restantetjänster], 64122000-7 [Internpost].	Posttjänster
50116510-9 [Regummering av däck], 71550000-8 [Smedtjänster].	Diverse tjänster

(¹) Dessa tjänster omfattas inte av detta direktiv om de är organiserade i form av icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse. Medlemsstaterna är fria att organisera tillhandahållandet av obligatoriska sociala tjänster och andra tjänster som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som icke-ekonomiska tjänster av allmänt intresse.

FÖRTECKNING ÖVER INTERNATIONELLA SOCIALA OCH MILJÖRELATERADE KONVENTIONER SOM AVSES I ARTIKEL 18.2

- ILO-konvention nr 87 om föreningsfrihet och skydd för organisationsrätten
- ILO-konvention nr 98 om tillämpning av principerna för organisationsrätten och den kollektiva förhandlingsrätten
- ILO-konvention nr 29 om tvångs- eller obligatoriskt arbete
- ILO-konvention nr 105 om avskaffande av tvångsarbete
- ILO-konvention nr 138 om minimiålder för tillträde till arbete
- ILO-konvention nr 111 om diskriminering i fråga om anställning och yrkesutövning
- ILO-konvention nr 100 om lika lön för män och kvinnor för arbete av lika värde
- ILO-konvention nr 182 om avskaffande av de värsta formerna av barnarbete
- Wienkonventionen för skydd av ozonskiktet och dess Montrealprotokoll om ämnen som bryter ned ozonskiktet
- Baselkonventionen om kontroll av gränsöverskridande transporter och slutligt omhändertagande av farligt avfall (Baselkonventionen)
- Stockholmskonventionen om långlivade organiska föroreningar (Stockholmskonventionen)
- Rotterdamkonventionen om förfarandet med förhandsgodkännande sedan information lämnats för vissa farliga kemikalier och bekämpningsmedel i internationell handel (Unep/FAO) (PIC-konventionen), Rotterdam, 10 september 1998 och dess tre regionala protokoll SV 28.3.2014 Europeiska unionens officiella tidning L 94/223